

Gedeeltelijk abnormale meerwaarde belast

Het hof van beroep van Gent (Gent, 28.06.2022) oordeelde recent dat de meerwaarde gerealiseerd naar aanleiding van de verkoop van aandelen niet belastbaar is als beroepsinkomen. Deze aandelen behoorden immers tot het privévermogen. Bijzonder echter is het feit dat het gedeelte van de meerwaarde die de belastingplichtige proportioneel te veel ontvangen heeft in verhouding tot zijn participatie wél aangemerkt wordt als divers inkomen zoals bedoeld in artikel 90, 9° WIB 92.

Principe

Meerwaarden op aandelen zijn in principe bij u privé enkel belastbaar als de overdracht ervan niet beschouwd kan worden als een normale verrichting van beheer van een privévermogen (art. 90, lid 1, 9°, 1ste streepje WIB 92) of wanneer u aan een rechtspersoon buiten de Europese Economische Ruimte (EER) aandelen verkoopt van een vennootschap waarvan u, eventueel samen met uw familie, een participatie van meer dan 25% bezit (art. 90, lid 1, 9°, 2de streepje WIB 92).

De feiten

Een belastingplichtige ontvangt naar aanleiding van de verkoop van een Luxemburgse holding-vennootschap in 2014 een omvangrijke uitkering. Sinds 2012 was hij certificaathouder van aandelen van aan-

delen van deze holdingvennootschap via een Nederlandse stichting. De holdingvennootschap maakte deel uit van een grote internationale groep, bestaande uit een A-groep en een B-groep. In 2003 verwierf de A-groep de controle over de B-groep, die van Belgische oorsprong was. De belastingplichtige was sinds 2003 bestuurder binnen de B-groep.

Vanaf 26 september 2012 gebeuren er verschillende verrichtingen binnen de B-groep (zoals kapitaalverminderingen, het toekennen van aandelen aan bestuurders en werknemers en het onderbrengen van de aandelen in Nederlandse stichtingen), waarna de holdingvennootschap in 2014 uiteindelijk verkocht wordt.

De vraag rijst of de uitkering die de belastingplichtige ontvangen heeft naar aanleiding van deze verkoop belast wordt, dan wel vrijgesteld wordt van belasting omdat dit kadert binnen het normale beheer van privévermogen.

Standpunt fiscus

In hoofdorde vraagt de fiscus om het ontvangen bedrag te belasten als beroepsinkomen. Dit bedrag zou in werkelijkheid immers een bezoldiging uitmaken, voornamelijk omdat de belastingplichtige de aandelen in 2012 volgens de fiscus 'om niet' heeft verkregen. De betrokkene zou verder een bestuursfunctie hebben binnen de groep en daarnaast diensten leveren (via een managementvennootschap). Daarnaast wijst de fiscus erop dat de verdeling van de uitkering niet in verhouding gebeurde met de participatie van de verschillende aandeelhouders. De belastingplichti-

ge kreeg een hogere uitkering dan hij volgens zijn pro-rataparticipatie behoorde te krijgen, volgens de fiscus omwille van zijn sleutelpositie die hij binnen de groep bekleedde. De ontvangen uitkering stond dus in verband met de door de belastingplichtige vervulde functie binnen de groep en de in het kader daarvan verrichte beroepsprestaties, besluit de fiscus. Ten slotte zou de belastingplichtige ook zelf een belangrijke rol hebben gespeeld bij het opzetten van de exit-structuur.

De fiscus vraagt, in ondergeschikte orde, om het ontvangen bedrag in ieder geval te kwalificeren als een divers inkomen in het geval waarin het hof tot de conclusie komt dat er toch geen sprake is van een beroepsinkomen.

Standpunt belastingplichtige

Volgens de belastingplichtige is de ontvangen uitkering een meerwaarde op aandelen die volledig binnen het normale beheer van privévermogen valt. De belastingplichtige betwist dat hij de aandelen in 2012 'om niet' verkreeg. Al in 2006 had hij in de groep geïnvesteerd. In 2012 deed er zich een herinvesteringsmogelijkheid voor. Het gaat hier dus om een langetermijninvestering en niet om een speculatieve verrichting met het oog op winst-maximalisatie op korte termijn. Daarnaast ontving de belastingplichtige de uitkering enkel en alleen in zijn hoedanigheid van aandeelhouder van de holdingvennootschap. Het feit dat hij bestuurder is van onderliggende dochtervennootschappen staat volledig los van de ontvangen uitkering. Het gegeven dat de belastingplichtige proportioneel een hogere uitkering kreeg dan andere aandeelhouders is volgens hem geen reden om de volledige som te belasten als een beroepsinkomen. In overeenstemming met de Limited Partnership Agreement was het perfect mogelijk om 20% "added value" als preferent recht aan bepaalde aandeelhouders toe te kennen. Ten slotte blijkt uit niets dat de belastingplichtige enige inspraak of enige rol van betekening had in de reorganisatie en de opgezette structuur. De

belastingplichtige voegt hieraan nog toe dat zelfs als hij alle belangrijke beslissingen genomen zou hebben, dit niet relevant is in de beoordeling van het (ab)normale beheer van privévermogen.

Hof van beroep

Het hof besluit dat de verkoopopbrengst van de aandelen in beginsel inderdaad in zijn geheel van belasting is vrijgesteld, en minstens niet als beroepsinkomen gekwalificeerd kan worden. De belastingplichtige heeft de aandelen in 2012 niet 'om niet' gekregen, maar wel door een omzetting van de participatie waarover hij al sinds 2006 beschikte. Het hof vervolgt dat de fiscus niet aantoonde dat er geen werkelijk aandeelhouderschap was en dat de uitkering eigenlijk voortvloeide uit de professionele activiteit van de belastingplichtige. Bijgevolg besluit het hof dat er geen sprake is van een beroepsinkomen.

Ook de vraag van de fiscus om de uitkering als een divers inkomen te kwalificeren wordt weggewuifd door het hof. Door de duur, stabiele omvang en impact van de oorspronkelijke inbreng of investering neemt het hof aan dat de participatie zich in het privévermogen van de belastingplichtige bevond. Er werden geen abnormale verrichtingen gesteld met betrekking tot deze participatie.

Met betrekking tot het niet-proportionele gedeelte van de uitkering krijgt de belastingplichtige echter ongelijk. Het hof verwerpt de verwijzing naar de Limited Partnership Agreement dat in proportionele rechten voorziet. Enkel en alleen bij de uitkering was er – volgens de fiscus en het hof – plots zonder enige verklaring of toelichting een ongelijke verdeling. Dit deel van de meerwaarde vloeit dus voort uit een abnormale verrichting met betrekking tot het privévermogen van de belastingplichtige. Het hof kwalificeert dit deel van de uitkering als een divers inkomen (art. 90, 9° WIB 92).

Wettelijk toegekend opvolgend vruchtgebruik

Volgens de Baltus-doctrine beperkt artikel 90, 1° WIB 92 zich louter tot het belasten van winsten of baten die gerealiseerd worden uit beheersdaden die buiten het normale beheer van privévermogen vallen. Niet de meerwaarde zelf, maar enkel het abnormale deel van de meerwaarde kan worden belast. Dit werd bevestigd door het Hof van Cassatie (Cass., 30.11.2006). Cassatie verfijnde echter later haar rechtspraak en het regime van de belastbaarheid als diverse inkomsten van privémeerwaarden op aandelen werd overgeheveld naar artikel 90, 9°, eerste streepje WIB 92. Ook artikel 102 WIB 92 werd hierdoor van toepassing ter bepaling van de aanschaffingswaarde. Sindsdien is de volledige meerwaarde belastbaar.

Opmerkelijk in het besproken arrest is dat het hof nu lijkt te pleiten voor een gemodificeerde Baltus-doctrine, waarbij de meerwaarde die voortvloeit uit het normale beheer van privévermogen is vrijgesteld, terwijl het deel (en ook slechts dat deel) dat voortkomt uit het abnormale beheer van privévermogen als divers inkomen belast wordt.

Zoals bekend bereidt de minister van Financiën een hervorming voor die in bepaalde gevallen ook een fiscale herkwalicatie voorziet voor bepaalde 'disproportionele aandeelreturns' in private equity en venture capital. Het hof van beroep geeft in het besproken arrest niettemin een schot voor de boeg, in toepassing van het bestaande fiscale kader.

Meerwaarden op aandelen zijn belastingvrij op voorwaarde dat zij kaderen in een normaal beheer van uw privévermogen.

Het is bekend dat de fiscale Administratie actief probeert om aandeelopbrengsten te taxeren als beroepsinkomen of divers inkomen.

Het hof van beroep te Gent tempert (terecht) die pogingen in een concreet dossier en bevestigt dat de meerwaarde geen beroepsinkomen uitmaakt.

Het hof van beroep staat niettemin een gedeelde taxatie als divers inkomen toe voor een zogenaamde disproportionele meerwaarde die voortvloeit uit het feit dat de betrokkene een uitkering ontvangen had die niet proportioneel was met zijn aandeel in het aandeelhouderschap van de betrokken vennootschap.

Maaïke Van Duyse en Gertjan Verachtert

Advocaat en advocaat-vennoot

Sansen International Tax Lawyers

Ervaren Bedrijfsleider PRO - nr. 2 - 21 april 2023